

ועידת התיירות הייתה ביזיון * היא נולדה כהברקה של איל-המלונות חיים שיף, חבר מרכז חרות, שעשה בה עסקים מצויינים * ראש-המשלה נתן את שמו ולא הופיע * ארידור וקורפו טרפדו את יוזמת שריר * וגם הקדוש-ברוך הוא התנכל לו

הקשר נגד שריר

א פילו השמש היתה נגד שריהתירות אברהם שריר. רק נפתחה ועידת ראש-המשלה לקידום התיירות, ומוג'אוויר גשום קידם את פני הבאים לארץ ברוכת השמש. אך לא היתה זו התקלה היחידה. יום אחרי הפתיחה הרישמית של הוועידה, כינס שריהתחבורה, חיים קורפו, מסיבת עיתונאים, שבה הציג את תקנות טיסות השכר. עיקרן — איסור הטסת ישראלים

הקים את "מועצת-התיירות", והעמיד בראש ההנהלה המוצממת את שיף. במר עצה יושבים אנשי-מיקצוע מהענף ופוליטיקאי אחד — דויד אדמון, בעל משרד פירסום וחבר המפלגה הליברלית, מיפ לגתו של שריר. ברזומנית מינה שריר פוליטיקאי אחר, רפי פרבר, מאנשיו במפלגה, לתפקיד מנכ"ל המשרד. את ידידו, העיתונאי צבי רימון, מהסלפון האדום בגל צה"ל, הוא מינה כיועצו לענייני-תיקשורת. שריר ושיף בדקו ומצאו שסיכומי התיירות אינם מעודדים, כפרט אחרי שכארבע שנים היה המשרד מסונף למשרד המיסחר והתעשייה, והונח על-ידי שר ליברלי אחר, גידעון פת. מספר התיירים שעברו בישראל ב-1981 היה מעט יותר ממיליון, בעוד שבמדינה יסתיכונת אחרת, כמו יוון, ביקרו בשנה האחרונה כתישעה מיליון תיירים. התפוסה היתה כ-50% על כ-26 אלף חדרים, ולפי התחזית, המצב יחמיר, למעשה, בשנים הקרובות, משום שכרגע נמצאים בבנייה 9 אלפים חדרים.

העסקים של שיף

כדי שהוועידה תיערך בזמן, הוא הצליח לגייס את הסכום. מארגני הוועידה סיפרו שההיענות היתה כליכך גדולה, עד שהסבלים בשדה-התעור פה בן-גוריון הודיעו שהם מוותרים על דמי-שירות מהבאים לוועידה.

ראשי לישכות-התיירות הישראלים בעולם הביאו לסוכנים הגדולים הזמנה אישית לוועידה, תחומה על-ידי מנחם בגין, והר צאות-הטיסה והאירות היו על-חשבון המ-ארגונים.

"שייבדקו על-ידי פסיכיאטור"

ל כנפ היו שתי מסרות: האחת, עשיית עסקים, השנייה, לשמוע מה אומרי רים אנשי-מיקצוע ברחבי העולם על עברי דת הישראלים. אנשי משרד-התיירות טור ענים שתי המסרות הושגו במלואן, אך דווקא הסוכנים הישראלים מטילים ספק בהצלחת המטרה הראשונה.

מוכר איגוד-סוכני-התיירות בישראל, אברהם רייס, היה פחות מרוצה מתוצאות הוועידה. "הרווחנו רצון טוב של כל אלה שהוזמנו ובאו, ונעשה מאמץ מרוכז להסי ביר לעיתונאים את ישראל", אמר רייס. הוא הסביר את הסיבה המרכזית לחוסר ההצלחה: "הוועידה כונסה על רקע של חולשה במכירה. הבאנו משווקים, סוכנים וסיטונאים והיה צריך להפגיש אותם עם אנשי-המכירות בארץ. בדיוני המליאה ובי דיוני הוועדות דיברו על כל מה שאתה רוצה. היו שם בעלי מעמד וכיבודים ולא אנשי-מיקצוע, ולא דיברו על בעיות ה- שיווק. לדוגמה, בוועדת התוכן לא ישב אף סוכן-תיירות".

שרי-התיירות שריר ואשתו לעשות תיירות

במצב זה החליטו השניים לפעול בצורה נמרצת. הם גייסו את ראש-המשלה, שר פתח את עינת תיירות-החורף באילת, ב- אוקטובר האחרון, ומייד אחר-כך השיגו את הבטחתו לנאום קצרצר בוועידה מקר- מית של כל גורמי-התיירות הישראלים, שהתקיימה ב-19 בנובמבר בתל-אביב. בשלב זה הבין שיף שיש צורך באמצעים יוצאי-דופן כדי לעצור את הירידה בתיירות, וואלי אף להשיג עליה מיידית. הממצאים שהוא הציג לפני אנשי-המור עצה היו מפתיעים: ההכנסות נטו, במט- בעיחוק, מתיירות כשנה האחרונה היו 850 מיליון דולר — כמעט כפול מהכנסות המדינה בחקלאות. זו סיבה טובה, אמר שהמשלה תטפח את הענף, שהתשתית שלו קיימת כבר ממילא.

באחת הפגישות של שיף עם שריר, לפני כחודש וחצי הוא אמר לו: "אנו צריכים לעשות משהו גדול. יותר גדול מגדול. צריך לגייס גם את בגין לרעיון, כדי שנוכל להביא לכאן את גדוליה-העולם בתיירות". שריר התלהב ושאל מתי התאי- ריך המתוכנן, ושיף אמר: "בעוד שישה שבועות!". לשם אירגון הוועידה נדרשו מיליון דולר. משרד-התיירות הקציב לאירוע 50 אלף דולר בלבד, ומשימות גיוס-הכס- פים נטל שיף על עצמו. הוא סיפר שנתקל באטימות מוחלטת במשרד-המשלה, ול- כן פנה לסקטור הפרטי והציבורי בריבונות, שגורמי-התיירות פתחו בעבודה מזוהרת

"יותר גדול מגדול"

ר אש-המשלה נתן את חסותו הר אישית לאירוע, אך הוא לא יכול היה להגיע לטקס הפתיחה בירושלים, מ- "סיבות פיסיות". הקשורות בפציעתו — כך נמסר בשמו. אורחים חשובים, כמו וולטר מונדייל, אחד מאורחי-הכבוד של הוועידה, הודיע ארבעה ימים לפני תחילתה, שמיסבות-בריאות הוא לא יוכל לבוא. הוועידה, שבה השתתפו 650 אנשי-תיירות ואנשי-תיקשורת מרחבי-העולם, בעיי קר מארצות-הברית, היתה שיאה של הפ- עילות האינטנסיבית שאותה מנהלים מאז הקמת המשלה שריהתירות, אברהם שריר, וחיים שיף, חבר מרכז חירות, הוא כשמונה אברהם שריר ותפקידו, הוא

סוכנים אלה יהיו, אולי ראשיתו של זרם תיירות מארץ זו. באשר לתיירות מיבשת-אמריקה ומד-רוס-אפריקה — שם המטרה העיקרית הם היהודים והצליינים. לדברי אנשי משרד-התיירות, עקב הא- כילוש של המשרד הוא חוסר-הסברה בי- חול, והעובדה שאי-אפשר להתחרות בי- סיטונאים הזולים יותר. על רקע זה נשאלו שיף ושריר אם אכן היתה הצלחה כלשהי לוועידה. צבי רימון, שלזכותו תולים את העובדה ששומעים על משרד התיירות יותר ויותר מבעבר, הציג רשימת הצלחות, כמו הקמת ועדות לעידוד התיירות לישראל, בכמה ארצות אירופיות, על-ידי פוליטיקאים שם. הוא בדק ומצא, שבימי-הוועידה נחתמו יותר מ-300 חוזים, שיביאו כבר בזמן הקרוב תיירים שעדיין לא ביקרו כאן מעולם, ויגרמו להקמת עוד סניפים של מועדון הים-התיכון בפלמחים וביס-המלח. אך המצליחן הראשי של הוועידה הוא האיש שאירגן אותה, ושהוא אינטרסנט פרטי בענף. חיים שיף טוען שהפירסומים

מזונאי שיף בוועידה על גדול

על כישלון הם מעשי-חבלה של אנשים שראוי שייבדקו על-ידי פסיכיאטור. לדבריו התמו אנשי-הרשת שלו על עשרות חוזים, שאותם הוא מגדיר מצויינים. "לא הפרענו לאף אחד אחר לעשות עסקים. אנשי עשן את המכסומם. אם האחרים לא הצליחו, סימן שהם לא ראוים לעשות עסקים בקנה מידה נרחב". כשהתבקש שמואל פרדמן, מרשת מלור- נות 11, המתחרה של שיף, לחוות דעתו על תוצאות הוועידה, הוא העדיף שלא לדבר על כישלון, אך הדגיש שאי-אפשר לזמן בוועידה אחת גם סוכנים, גם מארי-גנים וגם ספקים. כשהתבקש לסכם, אמר: "גם אם תהיה הצלחה של 50% זה יותר טוב מכלום". בן-ציון ציפריין

לדברי רייס הטעות המרכזית היתה למ- כור את ישראל כארץ נופש לאמריקאים, שלהם יש מקומות נופש אטרקטיביים אח- רים. לדעתו, לא נוצלו אפשרויות תיירות הצליינים והיהודים. היכולות לשמש מנוף לתיירות המונית לארץ. כאן למעשה טמנוה כמה מבעיות היסוד של התיירות הישראלית. לאי- רופאים מציעה ישראל תיירות-נופש, ש- צריכה להתחרות בארצות יסתיכונות, הזולות יותר לתייר ולסיטונאי. לאחרונה עלה שמה של יפאן, ארץ-תיירות יוצאת גדולה, כבסיס-פעולה ליישכת תיירות יש- ראלית. קבוצת סוכנית יפאניים שבאה ל- וועידה האחרונה, גילתה שביטוח-המילחמה שעשתה לפני שבאה לכאן הוא מיותר.